(יג) כו) הַסְּלִיתוֹת מִתְפַּלְּלִים הַסְּלִיחוֹת (בּדוּ וְאַתַּר כָּדְ מְבָרְכִין עֵל הַתּוֹרָה עִם סָרֶר שְׁאָר הַבְּרָכוֹת, וְכֵן בְּכָל יוֹם כְּשֶׁנְכְנְסִין לְבֵית הַכְּנֶסֶת אוֹנְה מִּקְרִים כַּמָּה פְּסוּקִים וְתַחֲנוּנִים וְאָתַר כָּדְ מְבָרְכִין עַל הַתּוֹרָה. וְנְהֲגוּ לְסַבֵּר בִּרְכַּת הַתּּרֶה (כֹּשׁ מִיָּד אַתַּר בְּרְכֵּת הַמְּלָרְה נְיִבְּר, וְאָדְן לְשֵׁנוֹת נִיכוּ משמע בתוספות ומרדכי פּרְק קמא דברכות). וְטוֹב לּוֹמֵר (בֹּי בְּשְׁחֲרִית אַתַר שְׁמֵע יִשְׁרָאֵל וְגוֹי בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מֵלְכוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, * (בֹּאֹ כִּילְנְמָב לְּנְבְּי בְּבְּלְכוֹתוֹ לְעוֹלָם וְעֶדְ, שְׁמֵע לְקְרוֹתָה (כֹּב) שׁלֵא בִּוְמַבָּה (כִּיִם יִּינִצְא בָּוַה (טור):

באר הימב

עייַן שֶּם, וְבַן כְּתְבּוּ המִּקְבֶּלִים. אָבֶל המָגוּן אבְרָהָם כָּתבּ רְסוּמָא לֹא יְבָרֵךְ פּוֹקַח עורים אָבֶל חַרִשׁ יְבָרֵךְ הֹנוֹתֵן לֹשֶׁבִּירִ עֵּין שֶׁם: (יג) הְּפְּלְּחוֹת. עייִן סִיבְּן הִפְפּא מה שַּבְּתַבְנוּ שְׁם: (יג) וְיִדְּצָא. בָּוֶה, אָךְּ לֹא יְכוּן לְצֵאת אָלָא אִם כַּן יְרָא שָהצבּרר יעבְרוּ וְמֹן קְרִיאת שָׁמע אָבֶל כְּשָׁלֹא יעבְרוּ מוּטְב לָצֵאת יְדֵי קְרִיאת שָׁמע עִם הצבּוּר וְלְקְרוֹת אוֹתָהּ בְּרִינָהּ בְּבִרְכוֹתְיהָ וְלְסְמֹךְ נָּאֻלָּה לְתִפְלֶּה, ב״ח. רְש״ל כָתב לומר גם כַּן פֶּרְשָׁה רִאשוֹנְה:

שערי תשובה

ואלי שָבְּתַב, רְאָבֵל אַךְ צֵּל פִּי שָאִינוֹ נוצְל מְנְצְלִים וְבָרְךְ שֻצְשָׁה לִי כּרי, לְפִי הַמְּנְהָג שְׁנוצְלִים מְּנְלִים שֶׁל לְבְּדִים, וְהָצְרָךְ לְטַצְם זְה אַלְבָּא דְּהַבֵּית יוֹפְרְ, אֲבְל לְפִי הַפְּנְהָג בְּרֵשְׁהִיא וְכַּן דְּעָה הַאֲרִיי אֲפּלוֹ אִינוֹ נוצְל כְּלֶל מְבְרָן בְּרָבָה זו. וְכַן פְּתָב בְּשִׁלְמִי צְבוּת, צֵין שְם: 0 וְיוֹצְא. צֵין בָּאַר הִיטְב. ומָה שְּבָּרָב בְּשׁם וְשִׁי שְׁיִּדְא בְּלְשְׁה רְאשׁוּנְה, פְּתַב בְּהַנְּהוֹת הִינְבְּה שְׁבָּת דְּלָפִי זָה זֵש לְּכְנִיה הְפִלִּין לְדָּם, שֶׁלֹא יִהְיָה רְבְּלֵל מְבְּבָּה בְּתָב, צִין שְׁם, וְלַצְנִית רְּצְהִי הְפִּלְבָּה בָּבֹּר, שְׁאִי אִפְשֶׁר לְצֵאת בִּתְפּלִין לְבִית הַפְנָסִת בְּנִהן שְּאי אִפְשֶׁר לָצִאת בִּתְפּלִין לְבִית הַפְנָסְת בְּנִהן שָּאִי אִפְשֶׁר לָצִאת בִתְפּלִין לְבֵּית הַנְּלֵּךְ הְּבָּיִר בְּמָלְוֹם שָׁאִי אִפְשֶׁר לָצִאת בִּתְפּלִין לְבֵּית הַנְּלִּן הְּבָּיִר.

מְשָׁנָה בָּרוֹרָה

מז בַּמִּשְׁנַה בִּרוּרָה סַעִיף קַשָּן לא וּבְבֵאוּר הַלָּכָה שַׁם מֵה שֶׁבַּתַבְנוּ בִּשֵׁם הַפָּרָי מְגַרִים: 🛍 (בו) הַפְּלִיחוֹת. וּלְפִי מָה שֵׁנַתַב לְקַמֵה דְּהֵיוֹם נַהַגוּ לְבָרֶךְ בִּרְבַּת הַתּוֹרָה מִיַּר אַתַר בִּרְבַּת אֲשֶׁר יָצֵר וְלֹא לוֹמֵר שׁוֹם פְּסוּקִים מִתְּתִלָּה, אָם בֵּן סְבִירָא לָן דְּאֵין לוֹמֵר פְּסוּקִים אֲפִלוּ דֶּרֶךְ תַּתֲנוּנִים קֹדֶם בּרְבַּת הַתּוֹרָה, אָם בֵּן כּיּט יָשׁ לְנְהֹג גַם בֵּן בִּימֵי הַסְלִיחוֹת לוֹמֵר בִּרְבַת הַתּוֹרָה קֹבֶם הַסְּלִיחוֹת וּלְרַלְגַה אַתַר בָּךְ: (כח) וְאַתַר בָּדְ מְבָרְכִין, שֶׁבֶּל זָה (ש) הוא מַעְקַר הַדִּין, וכִמוֹ שַׁהַבִיא זָה בְּבֵית יוֹסֵף בִּשַׁם מַהַרִי״ל שַׁבַּן הַמְּנָהָג בְּאַשְׁבְּנַז, וּמְסַיֵּם עַל זֶה הַרַמָ״א וְנָהַגוּ לְסַדֵּר, רוֹצֶה לוֹמֵר שֶׁבְהַיּוֹם ַנָהַגוּ הַעוֹלֵם לְהַחְמִיר בְּרִבְרֵי הַשּוּר שֶׁלֹא לוֹמֵר שׁוּם פְּסוּקִים קֹרֶם בִּרְבַּת הַתּוֹרָה: (כפּ) מִיָּד אַחַר וְכוּ׳. וְיֵשׁ אוֹמְרִים (כּיִּ דְּבִרְבַּת אֱלֹהַי נְשָׁמָה סמוכה לברבת אַשר יָצַר, וִעַל בַּן יִבַרָךְ בִּרְכּוֹת הַתּוֹרָה אַתַר אֵלהַי נִשְׁמָה, וְבַתַּב עַל זֶה הַפְּרִי מְגָרִים דְּנַהָרָא נַהָרָא וּפְשַׁשֵה: (?) בְּשַׁהְרִית. וַאֲפְלוּ פּה הַמַשְׁבִימִים בַּבֹּקָר הַשְׁבֶּם וְאוֹמְרִים קָרִיאַת שְׁמַע קָרָם עַמּוּד הַשְּׁחֵר, דְשָׁם בְּוַדַּאי אֵינוֹ יוֹצֵא בָּזֶה יָרֵי קְרִיאַת שִׁמֵע, אַף עַל פִּי בֵּן נוֹהַגִּין לְסַיֵּם אחריו ברוך שם וכוי, אבל מה שאומרים קדם ישתבח ובתורתף כתוב לַאמר שָׁמַע יִשְּׂרָאֵל וְגוֹי, אֵין לוֹמֵר אַחַרָיו בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹר מַלְכוּתוֹ לְעוֹלֶם וַעֶר: (לֹא) כִּי לִפְעָמִים. פַרוּשׁ, מִשׁוֹם דְּלִפְעַמִים שׁוֹהִין הַצִּבּוּר (ס) לָבֵן יאמרו בְּכַל פַּעַם בַּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹר מַלְכוּתוֹ לְעוֹלֶם וַעֶּר, דְּבְלֹא בַּרוּךְ שֵׁם בְּבוֹר מַלְכוּתוֹ לְעוֹלֶם וַעֶר לֹא נִרְאֶה הַקְּרִיאֵת שָׁמַע רֵק בִּסְפּוּר דְּבַרִים, אַך יָכַרן שֶׁלֹא לָצֵאת, אֶלָא אָם כֵּן יַרֵא שֶׁהַצִּבּוּר יַעַבְרוּ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, אַבֶּל כְּשֶׁלֹא יַעַבְרוּ מוּטָב לָצֵאת יְדֵי קְרִיאַת שְׁמֵע עִם הַצִּבּוּר, שַׁבַּצִּבּוּר ִיקְרָא בַּל הַשְּׁלשַׁה פָּרָשִׁיּוֹת וּבְבִרְבוֹתֶיהַ בְּמוֹ שֶׁתִּקְנוּ תַוַ״ל לְבַתְּתִּלָּה. וּבְמַקוֹם שָׁיָרָא שָׁהַצִּבּוּר יַעַבְרוּ זְמַן קָרִיאַת שְׁמַע, יְכַוּן לְבּוֹ כְּדִין קָרִיאַת שְׁמַע וִיכַוּן ַלָצֵאת בָּזֶה הַמִּצְוַת עֲשֵׂה דִּקְרִיאַת שְׁמֵע, דִּבְמִצְוָה דְאוֹרַיְתָא קַיְמָא לָן בְּסִימָן ס סַעִיף ד דְּמִצְוֹת צְרִיכוֹת בַּוָנָה, וְוֵשׁ אוֹמְרִים שַׁיְּקְרָא בָּל הַפָּרָשַׁה רָאשׁוֹנָה, וְיוֹתֵר טוֹב שָׁאָז יִקְרָא כָּל הַשִּׁלשָה פַּרְשִׁיוֹת, כִּמוֹ שֶׁכָּתַב הַפִּרִי תָּרָשׁ, כְּבֵי לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בִּזְמֵן קְרִיאַת שְׁמֵע, וּבְתַיֵּי אָרָם בִּכְלַל ת דין ז הַסְבִּים לְהַפְּרִי חַרַשׁ: (לֹב) שֵׁלֹא בִּוְמֵנָּה. דְהַיְנוּ אַחַר שָׁלֹשׁ שַעוֹת, שֶעָבַר זִמַן קָרִיאַת שָׁמַע וַעַרַיִן לֹא עָבַר זִמַן בִּרְבַּת קָרִיאַת שְׁמַע ער אַתַר שָׁעָה רְבִיעִית, כְּרְלְקַמֶּן בְּסִימֶן נת. אֲבָל אָם הוא יָרֵא שֶׁהַאָּבּוּר יַעַבְרוּ גַּם זְמֵן בִּרְכוֹת קָרִיאַת שָׁמֵע אֵין לוֹ לְהַמְתִּין עַלֵיהֶם כְּלֶל, כִּי יַפְּסִיר ַעל יָרָם הַבְּרָכוֹת וְגַם הַזְּמֵן תְפָּלָה שָׁהוּא גַּם בֵּן לְבַתְּחִלָּה רַק עַר אַרְבַּע

בַּאוֹר הַזְּכָה

מ * פי לפּעָמִים וְכוּ׳. עיֵן בְּבֵאוּר הגְּרָ״א שֶׁכֶּתב, וְלִי גַרְאָה שֶׁאֵין נֶכוֹן בָּזֶה * בּי לָצֵאת בְּלֹא בְּרָכוֹת, וְגֹם לֹא יִסְמֹךְ גְּאֻלֶּה לְתְפְּלֶה. וְהוּא סוֹבֵר בָּזֶה כְּשִׁיטת הרָאֶ״ה שֶׁהוּבֶא בְּבֵית יוֹסֵף, דְּטְפֵּי עֶדִיף לְצְבּוּרָא לְמֵימר בִּרְכּת קְרִיאת שְׁמע אקריאת שָׁמע דְּאוֹריְתָא, עיֵן שֶׁם. וְלָכְאוֹרָה גָרְאֶה דִּדְכֶרָיוֹ סוֹכְבִים אדְּבְרֵי רמֶ״א שמשמע מנה שהוא מסְכִּים לְהבֵּית יוֹסֵף בְּמסְקָנֶתוֹ, דְמוּכֶת מִנָּה שֶׁפּוֹבֶר דּאְפְּלֹּוּ אָם הצָּבוּר לֹא יעבָרוּ זְמן קְרִיאת שָׁמע אָפָלוּ הָכִי יֹאמר בֶּרוּדְ שֵׁם כְּבוֹר מֹלְכוּתוֹ לְעוֹלֶם וָעֶד כְּדֵי שָׁיַצֵא בָּזָה, וְהגְּרָ״א סוֹבֵר דְבִכְהאי גוְנֶא אֵינוֹ כְּדאי לָצֵאת ַבָּלֹא בָּרֶכוֹת, אָכֶל אָם הוא רוֹאֵה שַׁהצְבּוּר יעברוּ זִמן קַרְיאת שַׁמע, יוֹתֵר טוֹב שַׁיִּכוּן לֶצֵאת פְּרֵי שָׁלֹא יִשָּׁאֵר פְּלֹא קְרִיאת שְׁמע, וּכְמוֹ שֶׁכֶּתְבוּ הב״ח וְהמֶגֹן אבָרָהֶם וּשְׁאָרֵי אתְרוֹנִים, אוֹ אֶפְשָׁר שֶׁפּוֹבֵר הגְּרָ״א דּאְפִלּוּ כָּזֶה יוֹתֵר טוֹב שָּיִקְרָא קְרִיאת שָׁמע בּוְמנֶּה בְּבָרְכוֹתֵיהָ וְיִסְמֹךְ בְּאֻלֶּה לְתִפְלֶּה וְיִתְפּלֵּל בִּיחִידִי, מָמָה שֶׁיּקְרָא בְּלֹא בְּרָכוֹת וּלְהְתְּפַּלֵּל אתר כָּךְ עָם הצָבוּר, וְצֶרִיךְ עִיּוּן. וְגֹם צֶרִיךְ עיון לָכְאוֹרָה בְּמה שָׁפִיֵּם הגָּרָ״א. וְגם לֹא יִסְמֹךְ גְּאֻלֶּה לְתְפָלֶּה, הְלֹא הוּא סוֹמֵךְ גַאָלָה לְתִפְּלָה אחר כָּדָּ, וָאף שַׁבְּקְרִיאת שַׁמע כָּבֶר יָצָא לֹא מזִיק כְּלֶל לְעְנְיַן זַה, כַּרְאִיתָא לֹקמֶן בִּסִימֶן סוֹ סָעִיף י בַּהגַ״ה וֹבְמֶגֵן אבַרָהָם עַיָן שַׁם, וְגֹם הגָרֶ״א מסְכִּים שֶׁם לְהמֶגֵן אכְרָהֶם. וְאָפְשֶׁר שֶׁכּוָּנֶתוֹ כֶּךָ, לְפִי מה שֶׁיֶדוּע לְנוּ שַׁדּעָתוֹ הוא לומר, וְאוֹמְרִים פּעָמיִם בְּכֶל יוֹם ד׳ אֱלֹקֵינוּ ד׳ אֶחֶד, וְהוּא ממֶשׁ ַּבְשִׁיטת הרְאָ״ה המוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף, וְלָזֶה בֶּתב הגְּרָ״א על דְּבְרֵי הרמֶ״א שֶׁפּוֹבֵר ַּכְבֵית יוֹמַף, וְלִי גַרְאָה שָׁאֵין נָכוֹן בָּזֶה לֶצֵאת וְכוּי, פֵּרוּשׁ, דְאָם יֹאמְרוּ שְׁמע יִשְׂרָאֵל וְגוֹ׳ מְמֵה גַּפְשֶׁךְ שֵׁלֹא כּדִּין יְתָעְבֵיד, דְאָם יֹאמְרוּ בְּלֹא בָּרֶכוֹת, בְּוֹדְאִי אין נכון, וגם אם ירצה לאמרם שמה בכרכות, לא יסמך גאלה לתפלה כדי שַּיּוּכל אתר כָּדְ לְהָתְפּלֵל בְּצִבּוּר, לְכָדְ יוֹתֵר טוֹב שַׁיְּרלֵג תַּבת שְׁמע יִשְׂרָאֵל. וְכֶל זֶה כֶּתב הגָּרָ״א לְפִי מה שֶׁפוֹבֵר הרמֶ״א דְיוֹצֵא כָּזֶה, אָבֶל לְפִי מה שֶׁבַּארְנוּ בּמִשְׁנָה בְּרוּרָה דְּלֹא יְכוּן לָצֵאת בָּוָה אֶלֶּא אָם בֵּן יִרְאֶה שֶׁהצִּבּוּר יעבְרוּ זְמן קְרִיאת שְׁמע, אֶפְשָׁר דְּהוּא מוֹרָה גם כֵּן כְּמוֹ שֶׁכֶּתבְנוּ בְּתְחִלֹּת דְּכֶרֵינוּ: * וְיוֹצֵא בַּזָה. עיַן בּמִשְׁנָה בִּרוּרָה שַׁכֶּתבִנוּ, דְּלֹא יְכוַוֹן לֶצֵאת אֶלֶּא אָם כֵּן יִרְאָה וְכוּי. וְגָרָאָה לִי דּאִפְּלוּ אָם הוא מְשׁעֵר שֶׁהּצְבּוּר לֹא יעבְרוּ זְמן קְרִיאת שְׁמע דְּהָנֵץ, אך הוא יָרֵא שֶׁיּעבְרוּ זְמן קְרִיאת שְׁמע לְפִי התֶשְׁפוֹן שֻׁמְּחשְׁבִין מֵעמּוּד השׁחר [בַּיַרוּעַ שַׁיֵּשׁ דַּעוֹת בַּפּוֹסְקִים אָם מְחַשִּׁבִין הַזְּמֵן קְרִיאָת שְׁמֵע דָהוּא עַד שַׁלֹשׁ שַׁעוֹת מֶעָת עַמּוּד ַהַשַּׁחַר אוֹ מְנֵץ הַחַפֶּה וְאִילָן, כַּמְבאָר לְקַפֶּן בְּסִימָן נח בַּפִּשְׁנָה בְּרוּרָה סָנִיף קַטָן דן יְכֹדֵּן לֶצֵאת עתָּה יְדֵי קְרִיאת שָׁמע, דְּלֹא מִכָּעֵי לְדעת הפּוֹסְקִים דְּתוֹשְׁבִין מֵעמוּד השׁחר הְשׁפִּיר עֶבֶר, וֹאְפָלֹּוּ לְדעת הפּוֹסְקִים הְחוֹשְׁבִין מֵהֶנֵץ גם כֵּן יֵשׁ לְסְמֹךְ על העת הבֵית יוֹסֵף וְהרמֶ״א וְהָאֵלֹיֶה רבֶּה מסְכִּים עָמֶהֶם, דּאָפְלֹּוּ אָם הצְבּוּר לֹא יעבִרוּ יַמן קְרִיאת שָׁמע אף על פִּי כֵּן מֻמֶּר לְכוַן לָצֵאת בָּזֶה, ערֵּן בְּבֵית יוֹמַף:

שַׁעַר הַצְּיוּן

מ (ככ) לְבוּשׁ וּמָגוְ אַבְרָהָם: (ככ) מִשׁיּוּרֵי כְנֶפֶת הַגְּרוֹלָה וְכִן מִשְׁמֵע בְּבָאוּר הַגְּרִ״א: (ככ) טור וְלֶלָה הַסְכִּים גַּם כִּן בְבאוּר הַגְּרִ״א צַין שְׁם: (ככ) הַשַּׁצֵרִי הְשׁוּרָה: (כֹּ) מָגְן אַבְרָהָם: (כֹּ) פָּרִי מְגָרִים: